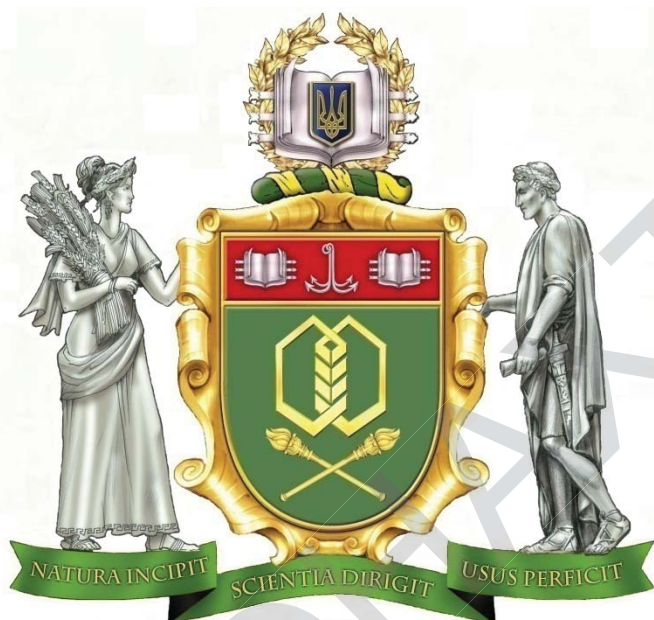

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянц Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянц Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

про застосування такого механізму економічних взаємовідносин, котрий би забезпечував дотримання закону вартості при формуванні цін, а також створював рівні економічні умови господарювання виробникам сировини і її переробникам. Збалансування економічних інтересів між виробниками сировини та її переробниками може бути досягнуто при умові передачі частки акцій переробних підприємств сільськогосподарським підприємствам. Однак немає упевненості в тому, що зі зміною власника цього пакета будуть переборені суперечності в економічних інтересах сільськогосподарських і переробних підприємств.

Більш корисним було б застосування кооперативного початку в інтеграційних зв'язках сільськогосподарських і переробних підприємств з урахуванням їх статутних цілей та задач, кон'юнктури продовольчого ринку, податкових навантажень, природоохоронного режиму та ін.

Список літератури

1. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року (проект.) – [Електронний ресурс]: [Веб-сайт] – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/16822> – Назва з екрану.

2. Андрійчук, В. Г. Агропромислові формування нового типу в контексті стратегії розвитку вітчизняного сільського господарства [Текст] / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК. – 2013. – № 1. – С. 3–15.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

**Кордзая Н. Р., канд. техн. наук, Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор,
Одеська національна академія харових технологій**

Найважливішим елементом системи життєзабезпечення людини і населення країни є продовольство. Забезпечення населення продовольством здійснюється через ринок продовольчих товарів. Контроль, оцінка та моніторинг цього забезпечення відображається у рівні продовольчої безпеки, що входить до складу економічної безпеки та сприяє збереженню продовольчої незалежності держави [1].

Продовольчий ринок формується під впливом факторів попиту і пропозиції. Попит формується споживачами за наступними факторами: рівень доходів населення, диференціація населення за квінтільними коефіцієнтами грошових доходів, місткість ринку за конкретним видом продукції і наявністю його у продажу, суб'єктивні вподобання покупців, наявність взаємозамінних продовольчих товарів тощо. Пропозиція — сукупність продовольчих товарів, які представлені на ринку за цінами виробників. Пропозиція формується під дією ґрунтово-кліматичних та агротехнологічних факторів і факторів державного стимулювання аграрно-промислового виробництва через інвестиції, податки, пільгові кредити тощо [1]. Таким чином, розбудова національного продовольчого ринку України вимагає узагальнення теоретико-методологічних принципів його формування. Складність цього процесу визначається необхідністю врахування чисельних чинників та умов, неоднозначних за змістом, характером та пріоритетами, серед яких можна виділити наступні [2, 3]:

— попит на конкретні види продовольства, який визначається рівнем доходів різних шарів населення та цін на продовольчі товари;

— виробництво продовольчих товарів на одну особу на рік. Цей показник, за останні п'ятнадцять-двадцять років не мав стійкої тенденції: зокрема виробництво м'яса та м'ясопродуктів — збільшилося за 2000-2014 р дещо більше ніж у два рази (на 104,6 %); яєць — на 37,2 %; картоплі та овочів — 51,9 % та 69,5 % відповідно; цукру — у 2005-2009 рр. від-

булося зниження виробництва цукру на 40,4 %, яке змінилося ростом на майже 70 % у наступні три роки (2009-2012 рр.), та потім знову впало до рівня післякризового 2009 року [4];

— споживання харчових продуктів. На початку 90-х років XX століття населення України споживало найважливіші продукти харчування у значно більших кількостях, ніж у теперішній час: у 1990-1995 рр. спостерігався значний спад у споживанні, що змінився на тенденції росту тільки у 2005-2007 рр. [4]. Сьогодні споживання м'яса, молока, риби та продуктів їх переробки, а також цукру так і не наблизилось, до рівня початку 90-х років минулого століття; хліб та хлібопродукти споживаються на рівні 1990 року; споживання яєць, картоплі, плодів, овочів, ягід та олій рослинної всіх видів — перевищує відповідні показники [4]. Менше за мінімально допустимі норми споживання населення України споживає молоко та молокопродукти, плоди, ягоди та виноград. А такі продукти як яйця, хліб та хлібопродукти, картопля, овочі та баштанні, цукор та олія рослинна всіх типів споживаються українцями більше раціонально рекомендованих норм [4]. Проте таке перевищення, по зазначених групах, особливо по хлібопродуктах та картоплі, є свідченням незбалансованості харчування населення, яке намагається забезпечити власні енергетичні потреби за рахунок економічно доступних продуктів;

— урожайність сільськогосподарських культур. Біокліматичний потенціал виробництва продовольства в Україні є сприятливим, з огляду на достатню земле- та теплозабезпеченість. Щоправда, водозабезпечення, особливо у південних регіонах, є недостатнім. Більшість ґрунтів держави придатні щодо виробництва сільськогосподарської продукції. Рослинництво здатне забезпечити повноцінну кормову базу тваринництва, необхідну кількість зерна, плодовоовочевих, баштанних продуктів та інших сільськогосподарських культур. За останні 30 років урожайність майже всіх сільськогосподарчих культур збільшилась: винограду — більше ніж у три рази; плодів та овочів — більш ніж у два рази; зернових культур та соняшника — майже в половину (49,2 % та 47,3 % відповідно); цукрових буряків (фабричні) на 57,8 %; овочів — на 20,3 %; картоплі — на 16,5 % [4]. Вищезазначені зміни відбулися у зв'язку із розвитком агротехнологій та появою нових, більш продуктивних сортів рослин. Однак, родючість ґрантів знизилася (вміст біогумусу знизився зі 120 т/га до 80 т/га), що в першу чергу пов'язано з грубими порушення агротехнології режимів експлуатації ґрунтів;

— виробництво продукції тваринництва. Цей показник зумовлений регіональними чинниками і залежить у першу чергу від чисельності поголів'я тварин. В Україні у цілому за останні тридцять років (1985-2015 рр.) відбулося значне зменшення поголів'я тварин: великої рогатої худоби — на 83,6 % (у т.ч. корів — на 74,5 %); овець та кіз — на 81,4 %; свиней — на 61,4 %; коней — на 57,8 % [4]. Причому основне зменшення прийшлося на період з 1985 по 2010 роки [4]. Не дивлячись на сучасний стан, даний ринок має і позитивні зрушення, у вигляді збільшення середньої живої маси голови товарних тварин. Так цей показник у період 1990-2014 р. збільшився для крупної рогатої худоби на 12,2 %; для овець — на 22,2 % [4]. Що стосується ринку м'яса птиці, тут можна побачити іншу картину: за 1985-2000 рр. поголів'я скоротилося більш ніж у два рази, після чого розпочався етап планомірного нарощування темпів приросту, завдяки чому у 2014 році було досягнуто початкового рівня [4].

Організація та управління ринком продовольства в усіх розвинених країнах здійснюються державою на всебічно аргументованій законодавчій основі [5]: у Франції — це Закон щодо функціонування міжпрофесійних об'єднань як центрів організації та управління продуктами ринками [5]; у Нідерландах — Закон про організацію сільського господарства (вертикальні виробничі палати) [5]; у США — законодавчий масив з питань регулювання ринку (окремі аспекти регулюються на рівні штатів) [5]; у Канаді — Закон про сільськогосподарську стабілізацію [5]; у Німеччині — Сільськогосподарський Закон [5]; у Японії — законодавча основа щодо функціонування гуртових ланок ринкової інфраструктури [5]; у Італії — передбачене законодавче укладання міжгалузевих угод [5]. В Україні надмірні надії покладалися на автоматичне ринкове саморегулювання, але ринок не став саморегульованою системою, тому на сьогодні потребує ефективного державного регулювання.

Забезпечення ефективного функціонування національного продовольчого ринку є передумовою успішного забезпечення продовольчої безпеки держави. Сучасні умови розвитку ринкових відносин в економіці держави вимагають застосування принципово нових комплексних підходів до структурної перебудови економіки країни. Вони мають забезпечувати розв'язання проблем інфраструктури, співвідношення між галузями, пропорційного розвитку, а також створення умов для побудови та використання ефективних систем розподілу продукції на ринках товарів та послуг.

Список літератури

1. Постоєнко, К. І., Структура ринку продовольчих товарів [Текст] / К. І. Постоєнко // Вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського – 2015. – Вип. 7. – С. 94-102.
2. Вінніченко, І. І. Особливості формування продовольчого ринку [Електронний ресурс] / І. Вінніченко, М. В. Кравченко – Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=725> – Назва з екрану.
3. Березін, О. В. Продовольчий ринок України: теоретико-методологічні засади формування і розвитку: монографія [Текст] / О. В. Березін – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 184 с.
4. Статистичний щорічник за 2014 рік [Електронний ресурс]: [Веб-сайт] – Державна служба статистики України. – Режим доступу: http://library.oseu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukrainy_2013.pdf – Назва з екрану.
5. Жмайлов, В. М. Продовольчий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] / В. М. Жмайлов, О. Г. Жмайлова // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – 2013. – Т. 2, № 1(6). – С. 161-164.

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ BRC, IFS У ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

**Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор, Устенко І. А., канд. техн. наук, доцент,
Кручек О. А., канд. техн. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

20 вересня 2015 року в Україні набув чинності Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Фахівці називають цей закон євроінтеграційним, бо за стандартами безпечності харчових продуктів, які запроваджуються, він наближує Україну до Європи. Закон містить чимало новацій, які стосуються виробників харчових продуктів, їх переробників і реалізаторів. А головне — він запроваджує систему контролю безпечності харчових продуктів на всіх етапах від виробництва до реалізації. Це дозволить виявити загрозу на ранньому етапі та запобігти виробництву небезпечного продукту та, відповідно, потраплянню такого продукту до споживача [1].

На законодавчому рівні це закріплено у формі вимоги обов'язкового запровадження системи управління безпечності харчових продуктів на принципах НАССР. Оскільки запровадження НАССР потребує часу та певних ресурсів, то для уникнення шоккової терапії законом передбачені значні перехідні періоди.

Низка виключень або можливість запровадити спрощений НАССР передбачена для закладів роздрібної торгівлі та закладів громадського харчування. Тобто слід відмітити, що відповідно до нового закону запровадження НАССР рекомендовано для всіх операторів ринку (ресторанів, супермаркетів, виробників) за деяким виключенням [2].

В даний час локомотивом впровадження подібних систем менеджменту в Україні стають торговельні мережі (найбільш активні з них — Auchan, Metro, FOZZYGroup, АТБ та ін.). З

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ КРИЗИ	
Шалений В. А.	263
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕХНОГЕННОГО ВПЛИВУ НА РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОСИСТЕМИ	
Вігуржиська С. Ю., Колесник В. І.	265
ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ	
Фомічова К. Б.	266
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС — ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ	
Крупіна С. В.	268
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловський М. І.	270
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	
Кордзая Н. Р., Єгоров Б. В.	271
ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ BRC, IFS У ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	
Мардар М. Р., Устенко І. А., Кручек О. А.	273
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КАШ МИТТЄВОГО ПРИГОТУВАННЯ У ХАРЧУВАННІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	
Мардар М. Р., Статєва М. С.	275
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО АГРОМАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ	
Лозовська Г. М.	276
БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ВИНОРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Бондаренко С. А.	278
ВПЛИВ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ НА РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Мартіненко А. І.	280
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ ПЕРЕДУМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ	
Удовиця О. Ф.	282
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИНОГРАДАРСТВІ	
Каламан О. Б.	283
РОЗРАХУНОК ПАРАМЕТРІВ ПОТОКОВО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ СКЛАДІВ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Чабаров В. О., Нєдєлков О. В.	285
ПРОДОВОЛЬЧА ПРОБЛЕМА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	
Ткачук Т. І., Павленко Г. М., Чернушенко І. О.	287
ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Руммо В. В.	288
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА: УЯВНА І РЕАЛЬНА	
Буряченко М. В.	289
ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА РЕГІОНУ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	
Буряченко М. В.	290

СЕКЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФСЬКО-АКСІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ	
Лар'яновський І. С.	292
ІДЕАЛ ТА ІДЕАЛЬНЕ В СТРУКТУРІ САМОІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ	
Стояно О. О.	294
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Орлова В. О.	295
СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНО-ПРАВОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ	
Осадча І. А.	297
МАТЕРІАЛИ АРХІВІВ УСБУ ТА ДАОО — ОСНОВНА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ІСТОРІЇ ПОЛІТИЧНОГО ТЕРОРУ В ОДЕСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ У 1920 р	
Шишко О. Г.	299
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ	
Бородін В. М., Максимчук Б. В.	301

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор акад. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора акад. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор акад. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова